

EGEDE INSTITUTTET 1956

LEDERENS ÅRSMELDING

1956 var for Egede Instituttet et betydningsfullt og gledelig år. Og det av flere grunner.

For det første fullførte Instituttet i 1956 det første desennium av sin historie. Ti-årsjubileet ble feiret — i Oslo og Bergen — i forbindelse med de tradisjonelle «Egede-dagene» omkring 31. januar, Hans Egedes fødselsdag. Som gjester og forelesere/foredragsholdere hadde vi den glede å ha missionsdirektor Arvid Bäfverfeldt fra Sverige, professor Osmo Tiililä fra Finland og forskningssekretær Erik W. Nielsen som representerte Danmark og Det internasjonale misjonsråd. Norske talere og foredragsholdere var biskop Eivind Berggrav, biskop Johs. Smemo, dr. Einar Lundby, rektor Nils J. Engelsen, misjonær Asbjørn Aavik, misjonsprest Alfred Andrésen, pastor Alf Lier og generalsekretær Ernst Hallen. Gratulasjoner og gode ønsker i anledning jubileet ble mottatt fra professor Sundkler (Uppsala), professor Freytag (Hamburg) og professor Foster (Glasgow) — alle tidligere «Egede-forelesere» — samt professor Beaver (Chicago). Om feiringen av jubileet er det forøvrig allerede trykt en beretning, se H. Chr. Mamen's artikkel «10-års jubileet til Egede Instituttet», i Norsk tidsskrift for Misjon 1956 s. 133-135.

I forbindelse med ti-årsjubileet kom vårt tidsskrift med et spesialnummer på 96 sider, med bidrag av en rekke kjente menn — teologer, misjonærer og andre, utenlandske og norske.

Men med karakteristikken av 1956 som «et betydningsfullt og gledelig år» sikter vi også til noe annet: For første gang på mange år viste regnskapet et overskudd! Som en vil se av regnskapet, var inntekten av forlagsvirksomheten betydelig større

i 1956 enn i de tidligere år. Men når det budsjetterte underskudd på kr. 2.500,00 kunne elimineres, skyldes dette i første rekke den sterke økning i gaver og kollekter. På denne post kom det inn i 1956 i alt kr. 31.081,49 (mot kr. 15.110,69 i det foregående år). En rekke misjonsorganisasjoner ga som «jubileumsgave» i alt kr. 8.133,00. Videre ga «individuelle» medlemmer av Egede Instituttets Venner — også som «jubileumsgave» — i alt kr. 2.550,00. Fra Norsk Misjonsråd mottok vi også i 1956 kr. 3.000,00. Vi er meget takknemlige for den kjærkomne hjelp til vår virksomhet som disse beløp representerer.

De organisasjoner og institusjoner som gledet oss med en «jubileumsgave», var: Sykepleierskenes Misjonsring, Lærerinnes Misjonsforbund, Misjonsskolen for Kvinner, Misjonsselskapet, Misjonssambandet, Santalmisjonen, Israelmisjonen, Frelsesarmeen, Misjonsforbundet, Buddhimisjonen, Baptist-samfunnet, Muhammedanermisjonen, Frikirken og Tibetmisjonen.

Også medlemskontingenten i Egede Instituttets Venner viste en gledelig stigning (fra kr. 7.450,00 i 1955 til kr. 9.205,00 i 1956). Stigningen skyldes i første rekke tegning av nye medlemmer (i alt 44, hvorav 17 livsvarige og resten årsbetalende).

Egede Instituttets Venner hadde ved årets utgang i alt 2.021 medlemmer. Av disse var 51 «kollektive» og 1.970 «individuelle».

De «kollektive» medlemmer (organisasjoner, institusjoner osv.) fordelte seg slik: donatorer 3, livsvarige 36 og årsbetalende 12.

De «individuelle» medlemmer fordelte seg slik: donatorer 14, livsvarige 1311 og årsbetalende 645.

På instituttets forlag utkom «En helseundersøkelse av norske misjonærer utreist i årene 1844 til 1941», av dr. Martin Osnes. Undersøkelsen, som er et banebrytende arbeid på sitt felt i vårt land, omfatter i alt ca. 1.100 misjonærer. De resultater dr. Osnes er kommet til — og som på en interessant måte sammenholdes med resultatene av tilsvarende undersøkelser i Storbritannia og U.S.A. — er av den største betydning for misjonærene og misjonsselskapene. Meget verdifullt er også for-

fatterens utkast til en mer inngående undersøkelse, med et gjennomført helsekort-system og basert på samarbeid mellom misjonsselskapene. Boken, som fikk en meget god mottagelse, ble utgitt med støtte av Norsk Misjonsråd og Kristelig Legeforening (som hver ydet kr. 1.000,00 til dekning av trykningsutgiftene).

Norsk Tidsskrift for Misjon kom, som vanlig, med 4 hefter. Tidsskriftet hadde pr. 31. desember i alt 1.179 betalende abonnenter. Underskuddet var noe mindre enn det foregående år (kr. 2.319,93 mot kr. 3.559,14 i 1955). Som vi gjorde oppmerksom på i vår forrige årsmelding, blir nå «redaksjons-omkostninger» (en del av kontorpersonalets lønn) ført opp som fast post på tidsskrift-regnskapet. Den nye praksis forklarer hvorfor regnskapet for Norsk Tidsskrift for Misjon siden 1955 viser underskudd.

Planen om utgivelse av en nordisk misjonshåndbok (jfr. årsmeldingen for 1955) ble av lederen lagt frem for Nordisk Misjonsråd på dets møte på Hurdal Verk i august. Rådet oppnevnte en komité på fire medlemmer — en for hvert av de nordiske land — for å undersøke spørsmålet nærmere og komme med konkrete forslag.

Dessverre var det heller ikke i 1956 mulig å skaffe til veie de nødvendige økonomiske midler til utgivelse av den nye utgave av misjonsprest Solberg's «Norsk Misjonsatlas».

Det ble i løpet av året innlemmet 182 nye bind i biblioteket. Dette teller nå vel 4.000 bind.

Formidling av opplysninger — til norske og utlendinger — var også i 1956 en viktig del av instituttets virksomhet. Informasjonstjenesten omfatter bl. a. veiledning i valg av litteratur til studiegrupper, til særoppgaver for lærerskoleelever (og andre) o. l.

Heller ikke i 1956 lyktes det å finne en løsning på spørsmålet om nye, rommeligere og i det hele høveligere lokaler for instituttet. Mangelen på slike lokaler har lenge vært sterkt følbar. Derimot lyktes det å sikre instituttet en mindre leilighet for sekretæren.

De gode resultater av virksomheten i det år som det her gis beretning om, må i stor utstrekning tilskrives det dyktige og interesserte arbeid vår sekretær, pastor L. G. Terray, og vår kontordame, frk. Marie Thauland, utførte. I tillegg til arbeidet ved kontoret og i biblioteket og som redaksjonssekretær for tidsskriftet besøkte sekretæren en rekke steder i Østfold, Vestfold, Buskerud, Telemark, Aust-Agder og Vest-Agder samt Oslo og omland. Ved disse besøk ble det holdt møter og gudstjenester og i de fleste tilfelle også konferanser med misjonsledere på stedet. Det ble i 1956 i det hele lagt særlig vekt på den personlige kontakt med instituttets komiteer og kontaktmenn. I forbindelse med en privat reise til Mellom-Europa besøkte sekretæren en rekke misjonsinstitusjoner og misjonsforskere i Tyskland, Danmark og Sverige. Fra slutten av november var sekretæren permittert etter søknad fra Kirkens Nødhjelp for å virke blant de ungarske flyktninger i Østerrike. (Nærmere enkeltheter i sekretærens årsmelding i Instituttets arkiv.)

Ved den internasjonale misjonskonferanse som Det lutherske verdensforbund arrangerte på Hurdal Verk i august, var Egede Instituttet representert ved såvel lederen som sekretæren.

Ekstraordinær generalforsamling ble holdt 4. september. Etter forslag fra representantskapet ble § 11 c i vedtektene strøket og § 10 endret slik: «Egede Fondet skal være et grunnfond på minst kr. 200.000,00». Begge forandringer ble enstemmig vedtatt. Forandringene innebærer at Instituttet nå kan plasere sine midler i egen eiendom, resp. egne lokaler, inkl. leilighet for sekretæren (jfr. ovenfor).

Representantskapet holdt 2 møter og styret 6 møter. Styret hadde i tiden januar-august følgende sammensetning: Sokneprest L. J. Danbolt (formann), tilsynsmann, dr. theol. Alf Lier (nestformann), pastor H. Chr. Mamen (sekretær), dr. Ragnar Wisløff Nilssen og lederen, med lektor H. K. Heimdal, forstanderinne frk. Johanne Høeg og generalsekretær O. Duesund som varamenn. Fra begynnelsen av september utgjorde disse styret: Dr. Martin Osnes (formann), lektor H. K. Heimdal (nestfor-

Driftsregnskap for 1956.

Utgifter:

Inntekter:

Lønninger	kr. 27 495,26	Kontingent fra	
Omkostninger:		årsbet. medl.	kr. 7.505,00
Husleie	kr. 2 331,58	livsvarige medl.	» 1.700,00
Porto	» 1 835,27	Gaver og kollekter	» 31.081,49
Trykking og utsendelse		Førlagsvirksomheten	» 1.574,18
av «Hilsen» og folder ..	» 1.600,00	Vunne renter	» 7.573,53
Kontorrekvisita	» 1.091,72		
Telefon, telegrammer ..	» 662,70		
Renhold	» 723,30		
Lysregninger	» 409,12		
Mangfoldiggj. sirkulærer,			
representasjonsutg., for-			
sikringer	» 1.145,00		
Reparasjoner, annonser			
og andre utgifter	» 1.374,47		
	» 11.173,16		
Reiseutgifter	» 1.320,14		
Jubileumsutgifter	» 2.940,21		
Utg. vedr. Norsk Misjonsatlas	» 367,52		
Norsk Tidsskrift for Misjon	» 2.319,93		
Renter av lån	» 100,00		
Avskr. på inventar	kr. 1.000,00		
» » biblioteket	» 2.000,00		
	» 3.000,00		
	kr. 48.716,22		
Overskudd	» 717,98		
	kr. 49.434,20		
	kr. 49.434,20		

<i>Norsk Tidsskrift for Misjon</i>	
Trykking, redaksjon og andre omkostninger	kr. 15.579,53
Kontingent, annonser og salg	» 13.259,60
Underskudd kr.	2.319,93

<i>Forlagsvirksomheten</i>	
Salg av bøker	kr. 4.159,42
Bokbeholdning 31/12-1956	» 8.000,00
	kr. 12.159,42
Bokbeholdning 1/1-1957 ..	kr. 8.000,00
Forfatter- og konsulent-honorarer, trykking- og andre omkostninger	» 2.585,24
	» 10.585,24
Overskudd kr.	1.574,18

Formuesstillingen 1. januar 1957.

<i>Aktiva:</i>		<i>Passiva:</i>	
Kassabeholdning	kr. 411,85	Kreditorer	kr. 6.237,96
Bankinnskudd tilh. Spesialfondet.....	» 943,20	Driftslån av Grunnfondet	» 8.424,28
Grunnfondet:		O. G. Myklebusts avhdl.	» 4.090,30
Obligasjoner	kr. 183.500,00	Grunnfondet	» 200.210,00
Bankinnskudd	» 8.285,72	Spesialfondet	» 1.990,70
Driftslån til E.I.	» 8.424,28	Disposisjonsfondet	kr. 13.034,16
		+ overskudd	» 717,98
Bankinnskudd, kto. 90656			
(O. G. Myklebusts avhdl.).....	» 4.095,80		» 13.752,14
Postgiro	» 1.726,71		
Postsparebanken	» 1.975,00		
Inventar	» 4.927,15		
Biblioteket	» 8.799,15		
Debitorer	» 3.616,52		
Bokbeholdning	» 8.000,00		
	kr. 234.705,38		kr. 234.705,38

Oslo, 25. mai 1957

I styret for Egede Instituttet:

Martin Osnes, H. K. Heimdal, H. Chr. Mamen,
E. Anker Nilsen, O. G. Myklebust.

Revidert. Jfr. revisjonsberetning.
Johs. Gulbrandsen.
Statsaut. revisor.

mann), pastor H. Chr. Mamen (sekretær), tilsynsmann, dr. philos. E. Anker Nilsen og lederen, med forstanderinne frk. Johanne Høeg, generalsekretær O. Duesund og sokneprest H. Vika som varamenn.

Utenlandske gjester var — foruten de som er nevnt ovenfor — professor Bengt Sundkler, Uppsala; universitetsbibliotekar Raymond P. Morris, Yale (U.S.A.); pastor Ronald K. Orchard, sekretær i Det internasjonale misjonsråd, London; professor Robert T. Parsons og frue, Hartford (U.S.A.); superintendent Povl Wandall, India/København; dr. Frank Wilson Price, leder av Missionary Research Library, New York; dr. V. Vajta, leder av den teologiske avdeling av Det lutherske verdensforbund, Genève; professor E. Clifford Nelson, Luther Theological Seminary, St. Paul (U.S.A.); og pastor S. K. Chatterjee, India.

Oslo 31. desember 1956/20. mai 1957.

O. G. Myklebust